

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

BHAKT KAVI NARSINH MEHATA UNIVERSITY,
JUNAGADH

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS FOR GUJARATI

M.A. SEMESTER -1

ગુજરાતી વિષયના અનુસ્નાતક વિદ્યાર્થીઓ માટે CBCS મુજબનો અભ્યાસક્રમ
(જૂન ૨૦૨૬ થી અમલમાં)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

વ્યાપક હેતુઓ:

ભારત સરકાર અને યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશનની નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ - ૨૦૨૦ના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને સૂચનોને અનુરૂપ બનાવવાના પ્રયત્નરૂપે ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી,જૂનાગઢના ગુજરાતી વિષયના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમનો આ મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

1. વિદ્યાર્થીઓને સૌંદર્યશાસ્ત્ર તથા કળા વિષયક જાણકારી પ્રાપ્ત કરાવવી તેમજ સંશોધનાત્મક, વિવેચનાત્મક, તુલનાત્મક અને સર્જનાત્મક અભિગમ કેળવવો.
2. ગુજરાતી ભાષા-સાહિત્ય, ભારતીય સાહિત્ય,વિશ્વ સાહિત્યના જ્ઞાનની સાથે સાહિત્યનો સાંસ્કૃતિક – સામાજિક સંદર્ભે પરિચય કરાવવો.
3. વિદ્યાર્થીઓમાં સ્વાધ્યાય પ્રવૃત્તિ વિકસાવવી અને એમના કૌશલ્યનો વિકાસ કરવો તેમજ ગુણવત્તાપૂર્ણ શિક્ષણ અને વિકાસ માટે ઉત્કૃષ્ટ કક્ષાના સંશોધનો પર ભાર મૂકવો.
4. વિદ્યાર્થી પ્રાચીન હસ્તપ્રતો,શિલાલેખો વાંચતો –સમજતો થાય અને એમની એ દિશાની સંશોધન-સંપાદન અને સર્જનની અભિરુચિ કેળવાય તેવા પ્રયત્નો કરવા.
5. સ્પર્ધાત્મક તેમજ નેટ-સ્લેટ જેવી પરીક્ષા માટે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જ બને તેમજ અધ્યયન કાર્યમાં બહુભાષિતા અને ભાષાની ભૂમિકાને પ્રોત્સાહન આપવું.
6. એકવીસમી સદીની પ્રગાઢ બનતી જ્ઞાનપ્રચુરતા તરફ વિદ્યાર્થીને જાગૃત કરી એની વ્યવસાયિક સજ્જતા કેળવવી તથા સર્જનાત્મક અને વિવેચન ક્ષમતાનો વિકાસ કરવો.
7. વિદ્યાર્થીઓ ભાષા અને સાહિત્યનો અભ્યાસ કરે, તેમનામાં માનવ સંવાદિતા અને માનવ એકતાની ભાવના ખીલવવા માટે સાહિત્ય કઈ રીતે કડી રૂપ બને ! તેની પ્રતીતિ કરાવવી.
8. માતૃભાષાનો મહિમા સમજાવી તેના ચિત્-હૃદયમાં માતૃભાષા પ્રત્યે આદર અને ગૌરવની લાગણી પ્રગટાવવી. શૈક્ષણિક આયોજન અને પ્રબંધનમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગ પર ભાર મૂકવો.
9. વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતા ,ભારતીય સંસ્કૃતિથી પરિચિત થાય એવો સઘન પ્રયત્ન કરવો.તેઓ ભાષાના માધ્યમથી પ્રાદેશિક ઇતિહાસને જાણે એવા ગ્રંથોનો સમાવેશ કરવો.
10. વિદ્યાર્થીઓમાં નૈતિકતા,માનવીય અને બંધારણ મૂલ્યો જેવા કે સહાનુભૂતિ, સૌજન્ય, બીજું માટે સન્માન સ્વચ્છતા, લોકશાહીની ભાવના, સેવાની ભાવના, સાર્વજનિક સંપત્તિ પ્રત્યે સન્માન, વૈજ્ઞાનિક અભિગમ, સ્વતંત્રતા, જવાબદારી, બહુલતાવાદ, સમાનતા અને ન્યાયના ગુણોનો વિકાસ થાય એવા પ્રયાસો કરવા.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)
SUMMARY OF THE SYLLABUS

Sr. No.	Category of Course	Course Title	Course Level	Credit	Teaching Hrs.	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Exam Duration
1	DSC-1	સાહિત્યિક નિબંધો	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
2	DSC-2	ભાષા વિચાર -૧	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
3	DSC-3	ભારતીયતા અને ભારતીય સાહિત્ય	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
4	DSC-4	મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ:(આખ્યાન) ૧. રામવિવાહ આખ્યાન ભાલણ ૨. રણયજ્ઞ-પ્રેમાનંદ	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
5	DSC-5	સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ (આત્મકથા) ૧,સત્યના પ્રયોગો - ગાંધીજી ૨,મારી હકીકત -નર્મદ	6	4	60	30	70	100	2.30 Hours
6	SEC/VO C-1	ઓતરાદી દીવાલો - કાકાસાહેબ કાલેલકર (લલિત નિબંધસંગ્રહ)	6	2	30	15	35	50	1 Hours

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	1(ONE)		Practical Internal	
Course Type	DSC-1		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-1		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	સાહિત્યિક નિબંધો			

COURSE OBJECTIVE:

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્યિક નિબંધોથી પરિચિત થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યના સામયિકો, સંસ્થાઓ અને પારિતોષિકોથી પરિચિત થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને કાવ્યદો, સાહિત્ય અને પત્રકારત્વજેવી વિદ્યાશાખાઓ સાથે કેવી રીતે અનુબંધ સાધવો એ સમજશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને વૈશ્વિકીકરણ અંગે જાણકારી પ્રાપ્ત કરશે. લોકપ્રિય સાહિત્યનો પરિચય મેળવશે
- વિદ્યાર્થીઓ નિબંધ સાહિત્ય અને એના સ્વરૂપ વિશે વિગતે માહિતી પ્રાપ્ત કરશે. સાહિત્ય અને પત્રકારત્વથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	સાહિત્યિક નિબંધો સાહિત્ય અને વૈશ્વિકીકરણ	15
	2	લોકપ્રિય સાહિત્ય સાહિત્ય અને કાયદો	15
	3	સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ વિવિધ માધ્યમો અને સાહિત્ય ગુજરાતી સાહિત્યિક સામયિકો	15
	4	ગુજરાતી સાહિત્યિક સંસ્થાઓ ગુજરાતી ભાષાના પારિતોષિકો	15

REFERENCE BOOKS:

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક - પ્રકાશક
૧	સાહિત્યિક નિબંધમાળા	કાંતિભાઈ આચાર્ય, શિવલાલ જેસલપુરા
૨	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા	ધીરુભાઈ ઠાકર
૩	સમૂહ માધ્યમો અને સાહિત્ય	પ્રીતિ શાહ
૪	સાહિત્ય સમાજનો આયનો	મીનળ દવે
૫	સાહિત્ય અને સમાજ	વિદ્યુત જોષી
૬	-અને સાહિત્ય	સંપાદક : યશવંત ત્રિવેદી
૭	નારીસંપદા વિવેચન	પ્રીતિ શાહ
૮	સાહિત્યિક નિબંધો	ડૉ જયન્ત પાઠક અને જયન્ત પટેલ
૯	સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ	સંપા. ડૉ. કુમારપાળ દેસાઈ
૧૦	પત્રકારત્વ અને માધ્યમો	ચંદ્રકાંત બક્ષી
૧૧	વિવેચન સંચય	પારુલ ભંડેરી
૧૨	સાહિત્યિક સામયિકો : પરંપરા અને પ્રભાવ	હસિત મહેતા

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	1(ONE)		Practical Internal	
Course Type	DSC-2		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-2		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	ભાષા વિચાર-૧			

COURSE OBJECTIVE:

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષા અને તેની સંરચના વિશે વાકેફ થશે. આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી ભાષાના વિવિધ અર્થોથી માહિતગાર થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભાષા વિજ્ઞાન સંજ્ઞા, કાર્યક્ષેત્ર અને મર્યાદાઓથી પરિચિત થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભાષાના વ્યાકરણનો અભ્યાસ કરશે.

COURSE OUTCOME

- વિદ્યાર્થીઓ ભાષા પરિવર્તનના બાહ્ય કારણો સમજશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાની ભાષા પરિવર્તનના આંતરિક કારણોનો પરિચય મેળવશે
- વિદ્યાર્થીઓ ભાષાના વિવિધ રૂપોથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS:

Sem	Unit No.	Syllabi Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	ભાષાના વિવિધ અર્થો ભાષાની લાક્ષણિકતાઓ	15
	2	ભાષા વિજ્ઞાન સંજ્ઞા, કાર્યક્ષેત્ર અને મર્યાદાઓ ભાષા અધ્યયનની પદ્ધતિઓ	15
	3	ભાષા પરિભાષા, પરિવર્તન સંજ્ઞા વિચાર ભાષા પરિવર્તનના બાહ્ય કારણો ભાષા પરિવર્તનના આંતરિક કારણો	15
	4	ભાષાના વિવિધ રૂપો ધ્વનીવિચાર,રૂપવિચાર,વાક્યવિચાર	15

REFERENCE BOOKS:

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક –પ્રકાશક
૧	ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ	જયંત કોઠારી
૨	ગુજરાતી ભાષાના દ્વિરુક્ત પ્રયોગો	પ્રભાશંકર તેરૈયા
૩	ગુજરાતી ભાષાના નામિક સમાસો	જે.સી.દવે
૪	ગુજરાતી ભાષાના અંગસાધક પ્રત્યયો	ભિમિ દેસાઈ
૫	રૂપશાસ્ત્ર : એક પરિચય	ભિમિ દેસાઈ
૬	ધ્વનિસ્વરૂપની વિભાવના અને વિકાસ	ભરત મોદી
૭	ભાષાનો વૈજ્ઞાનિક વિકાસ	યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૮	ભાષાવિજ્ઞાન	રમેશ ત્રિવેદી
૯	ધ્વનિવિજ્ઞાન અને ધ્વનિ પરિવર્તન	પ્રબોધ પંડિત
૧૦	ભાષા વિવેક	ભાષા નિયામકની કચેરી
૧૧	ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ	હરિવલ્લભ ભાયાણી
૧૨	ગુજરાતી વાક્યરચના	અરવિંદ ભંડારી
૧૩	ગુજરાતી વ્યાકરણમાં પરિવર્તન	કે.કા.શાસ્ત્રી

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	1 (ONE)		Practical Internal	
Course Type	DSC-3		Practical External	
Course Credit	4		Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-3		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	ભારતીયતા અને ભારતીય સાહિત્ય			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતાનો પરિચય મેળવશે તેમજ એ દ્વારા સાહિત્યની કૃતિઓને સમજવામાં મદદરૂપ થશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતા સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ વિષે માહિતી મેળવશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતા વિભિન્ન પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલવવાની કલા હસ્તગત કરશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યની વિવિધ વિચારધારાઓનો પરિચય મેળવશે.

COURSE OUTCOME:

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યની વિભાવનાનો પરિચય મેળવશે .
- વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્યના લક્ષણોનો અભ્યાસ કરશે. વિદ્યાર્થીઓ ભારતીયતા અને રાષ્ટ્રીયતા વિષે જાણશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓને ભારતીયતાને સમજવામાં મદદરૂપ થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

• **COURSE CONTENTS:**

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	ભારતીયતા સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ ભારતીયતા વિભિન્ન પરિપ્રેક્ષ્યમાં	15
	2	ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના ભારતીય સાહિત્યના લક્ષણો	15
	3	ભારતીયતા અને રાષ્ટ્રીયતા ભારતીયતા અને આધુનિકતા ભારતીયતા અને પશ્ચિમીકરણ	15
	4	ભારતીય સાહિત્યમાં ભારતીયતા ગુજરાતી સાહિત્યમાં ભારતીયતા	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	રાષ્ટ્રીય એકતા અને ભારતીય સાહિત્ય	સં.યોગેન્દ્ર ગોસ્વામી
૨	આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય	અનુ.જયંત બક્ષી
૩	તુલનાત્મક સાહિત્ય: ભારતીય સંદર્ભ	ચૈતન્ય દેસાઈ
૪	ભારતીય સાહિત્ય	બળવંત જાની અને અન્ય
૫	અર્જિત	દીપક પટેલ
૬	ભારતીય વાર્તા	યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	1 (ONE)		Practical Internal	
Course Type	DSC-4		Practical External	
Course Credit	4		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-4		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો (આખ્યાન)રામવિવાહ આખ્યાન -ભાલણ, રણયજ્ઞ-પ્રેમાનંદ			

COURSE OBJECTIVE:

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપ આખ્યાન અંગે માહિતી મેળવશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ આખ્યાન સ્વરૂપ,લક્ષણોનો પરિચય મળશે.તેમજ ‘રામ વિવાહ આખ્યાન’ અને ‘રણયજ્ઞ’ ને જાણશે
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ આખ્યાનકાર પ્રેમાનંદ અને ભાલણની આખ્યાનકલાથી પરિચિત થશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓને આખ્યાન સ્વરૂપનો પરિચય મળશે અને ગુજરાતી આખ્યાન પરંપરાને જાણશે-માણશે.
- વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન સાહિત્ય પરંપરાથી અવગત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

COURSE CONTENT

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	આખ્યાન સંજ્ઞા અને સ્વરૂપ આખ્યાન સ્વરૂપ વિકાસરેખા	15
	2	‘રામવિવાહ આખ્યાન’નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન ‘રામવિવાહ આખ્યાન’ પાત્રાલેખનકલા	15
	3	‘રણયજ્ઞ’ આખ્યાન સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન ‘રણયજ્ઞ’ આખ્યાનમાં પાત્રાલેખનકલા	15
	4	‘રામવિવાહ આખ્યાન’ -વર્ણનકલા, રસનિરૂપણ, પૂર્વાપર સંબંધ રણયજ્ઞ -વર્ણનકલા, રસનિરૂપણ પૂર્વાપર સંબંધ	15

REFERENCE BOOKS

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ -અમદાવાદ
૨	મધ્યકાલીન ગુજરાતી કથાકોશ	સં. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૩	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	હસુ યાજ્ઞિક
૪	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૫	સ્વરૂપ સાન્નિધાન	સુમન શાહ
૬	સ્વાધ્યાય અને સંશોધન	બળવંત જાની
૭	ગુજરાતી સાહિત્ય (મધ્યકાલીન	અનંતરાય રાવલ
૮	પ્રાચીન કવિઓ અને તેમની કૃતિઓ	રમણીક દેસાઈ
૯	કવિ ચરિત્ર ભાગ-૧ અને ૨	કે.કા.શાસ્ત્રી
૧૦	મધ્યકાલીન ગુજરાતી કથા સાહિત્ય	હસુ યાજ્ઞિક
૧૧	મધ્યકાલીન સાહિત્ય પ્રકારો	ચંદ્રકાંત મહેતા
૧૨	ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપો	મંજુલાલ મજમુદાર
૧૩	રામ વિવાહ આખ્યાન	ભાલણ સં.બળવંત જાની
૧૪	રણયજ્ઞ	પ્રેમાનંદ સં.રમણ સોની

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	30
Programme	P.G.		External Marks	70
Semester	5 (પાંચ)		Practical Internal	
Course Type	DSC -5		Practical External	
Course Credit	4		Prac.Ext.Exam Time	
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	GUJ-DSC-5		Exam Duration	2-30 Hrs.
Course Title	અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ (આત્મકથા) ૧,સત્યના પ્રયોગો -ગાંધીજી, મારી હકીકત -નર્મદ			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ આત્મકથાના પ્રવાહો જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ગાંધીજી અને નર્મદ જીવન –કવન અંગે જાણશે.
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ‘સત્યના પ્રયોગો ’ અને ‘મારી હકીકત’કૃતિથી અવગત થશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓ આત્મકથા સ્વરૂપ અંગે જાણશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ‘સત્યના પ્રયોગો ’ કૃતિથી અવગત થશે.આત્મકથાનું મહત્વ સમજશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ‘મારી હકીકત ’ આત્મકથાના અભ્યાસથી આત્મકથા લેખનશૈલીથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS :

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	આત્મકથા સંજ્ઞા -સ્વરૂપ યુગ વિભાજન પ્રમાણે આત્મકથાની વિકાસ રેખા	15
	2	આત્મકથા અને જીવન ચરિત્ર તુલના આત્મકથા અને લલિત નિબંધ તુલના	15
	3	‘મારી હકીકત’ -કૃતિલક્ષી અભ્યાસ ‘મારી હકીકત’ -વ્યક્તિચિત્રો -શીર્ષક યથાર્થતા-ગદ્યશૈલી	15
	4	‘સત્યના પ્રયોગો’ -કૃતિલક્ષી અભ્યાસ ‘સત્યના પ્રયોગો’ -વ્યક્તિચિત્રો -શીર્ષક યથાર્થતા-ગદ્યશૈલી	15

REFERENCE BOOKS :

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	આત્મકથા સ્વરૂપ વિકાસ	ડૉ. અરુણ કક્કડ
૨	આત્મકથા	ડૉ. સતીશ વ્યાસ
૩	સાહિત્ય સ્વરૂપો	પ્રિ. કુંજબિહારી મહેતા , ડૉ. જયન્ત પટેલ
૪	સાહિત્યિક નિબંધો	ડૉ. જયન્ત પાઠક અને જયન્ત પટેલ
૫	મહાત્મા ગાંધીજીનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ	ડૉ. હરીશ વ્યાસ
૬	સાહિત્ય પરામર્શ	સંપા. દુર્ગાશંકર શાસ્ત્રી અને અન્ય
૭	ગતશતકનું સાહિત્ય	વિજયરાય કા. વૈદ્ય
૮	વિચાર તરંગ	ચી. ના. પટેલ
૯	નર્મદ-દર્શન	રમેશ મ. શુક્લ
૧૦	સચેતસ	ડૉ. અરુણ કક્કડ
૧૧	સત્યના પ્રયોગો	મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી
૧૨	આત્મકથા (સ્વરૂપ વિકાસ)	રતિલાલ નાયક
૧૩	ગુજરાતી આત્મકથા	પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૪	મારી હકીકત	નર્મદ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Course Level	6.5	SEM 1	Internal Marks	15
Programme	P.G.		External Marks	35
Semester	1 (ONE)		Practical Internal	
Course Type	SEC/VOC-1		Practical External	
Course Credit	2		Prac. Ext. Exam Time	
Teaching Hours	30		Total	50
Course Code	GUJ-SEC/VOC-1		Exam Duration	1-00 Hrs.
Course Title	ઓતરાદી દીવાલો -કાકાસાહેબ કાલેલકર			

COURSE OBJECTIVE :

- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓમાં ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાને જાણશે .
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ કાકાસાહેબ કાલેલકરના જીવન કવન વિષે જાણશે .
- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ ‘ઓતરાદી દીવાલો’ નિબંધ સંગ્રહથી અવગત થશે.

COURSE OUTCOME:

- વિદ્યાર્થીઓમાં ગુજરાતી નિબંધ સ્વરૂપનો પરિચય મેળવશે.
- ગુજરાતી ભાષામાં ભારતીયતાને પ્રગટ કરતા નિબંધોથી પરિચિત થશે.

TEACHING PEDAGOGY:

- ઇન્ટરેક્ટિવ ક્લાસરૂમ સત્ર, જૂથ ચર્ચા, પરિસંવાદ, પ્રદર્શન-સંબંધિત કાર્યો, ફિલ્ડવર્ક, પ્રોજેક્ટ અથવા અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. શિક્ષણ અને શીખવાની પ્રક્રિયાને અસરકારક અને રસપ્રદ બનાવવા માટે મલ્ટિમીડિયા ઉપકરણ અને અન્ય સંબંધિત સાધનો અને આધુનિક તકનીકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

COURSE CONTENTS:

Sem	Unit No.	Title of the Unit and the Topics	Teaching Hours
1	1	૧, કાકા સાહેબ કાલેલકર જીવન કવન ૨, 'ઓતરાદી દીવાલો'નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન ૩, 'ઓતરાદી દીવાલો'માં નિરૂપિત ભારતીય જ્ઞાન પરંપરા	15
	2	૧, 'ઓતરાદી દીવાલો'માં પ્રકૃતિ નિરૂપણ ૨, નિબંધ આસ્વાદ અને અવબોધ ૩, 'ઓતરાદી દીવાલો' શીર્ષક યથાર્થતા	15

REFERENCE BOOKS:

ક્રમ	ગ્રંથ	લેખક -પ્રકાશક
૧	કાલેલકર અધ્યયન ગ્રંથ	ચીમનલાલ ત્રિવેદી
૨	આપણા પ્રતિનિધિ સારસ્વતો	રમેશ શુક્લ
૩	સ્વરૂપ સન્નિધાન	સુમન શાહ
૪	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા	ધીરુભાઈ ઠાકર
૫	ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાળ)	રમેશ ત્રિવેદી
૬	સ્વરૂપ સન્નિધાન	સુમન શાહ
૭	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા	ધીરુભાઈ ઠાકર
૮	ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાળ)	રમેશ ત્રિવેદી
૯	નિબંધ સ્વરૂપ	પ્રવીણ દરજી
૧૦	અધ્યતન નિબંધ સંચય	ભોળાભાઈ પટેલ
૧૧	નિબંધ સ્વરૂપ વિકાસ	પ્રવીણ દરજી
૧૨	નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ	સં.જયંત કોઠારી
૧૩	બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો	પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૪	શૈલી અને સ્વરૂપ	ઉમાશંકર જોશી
૧૫	નિબંધ અને	પ્રવીણ દરજી

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Paper Style: 70 Mark

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	(A) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
Que-2	(A) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
Que-3	(A) Essay Type Question. (From Unit Three)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Three)	(14)
Que-4	(A) Essay Type Question. (From Unit Four)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Four)	(14)
Que-5	Short Notes. (2/4) (From Any Unit)	7+7(14)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

Paper Style: 35 Mark

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY		
Que. No.	Particulars	Marks
Que-1	(A) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit One)	(14)
Que-2	(A) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
	OR	
	(B) Essay Type Question. (From Unit Two)	(14)
Que-3	Short Notes. (1/3) (From Any Unit)	(07)

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of MASTER of Arts (M.A.) as per NEP
Effective from June 2026
Subject: M.A. Sem-1 (GUJARATI)

INTERNAL ASSESSMENT SCHEME -4 CREDITS		
Sr. No.	Particular	Marks
1	Mid Semester Exam (Mandatory)	15
2	Assignment	05
3	Seminar	05
4	Quizzes/Objective test	05
5	Mid term Test	05
6	Language Lab work/Lab Records	05
7	Presentation	05
8	Class Test/Term paper	05
9	Viva/Oral exam	05
10	Projects /Surveys /Field Visits	05
11	Journal writing	05
	Total	30

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any 3 from Sr.No.2 to 11. Each Contains Five marks. Student should secure 12 Marks out of 30 marks for passing in internal Exam.

INTERNAL ASSESSMENT SCHEME -2 CREDITS		
Sr. No.	Particular	Marks
1	Mid Semester Exam (Mandatory)	10
2	Assignment	05
3	Seminar	05
4	Quizzes/Objective test	05
5	Mid term Test	05
6	Language Lab work/Lab Records	05
7	Presentation	05
8	Class Test/Term paper	05
9	Viva/Oral exam	05
10	Projects /Surveys /Field Visits	05
11	Journal writing	05
	Total	15

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any 1 from Sr.No.2 to 11. Each Contains Five marks. Student should secure 06 Marks out of 15 marks for passing in internal Exam.